

Consultatievragen bij Toelichting Herijking Verordening op de Beroepsprofielen**1. Vul hier uw gegevens in**

Voor- en achternaam	Titel	E-mailadres	Functie	Werkzaam bij
Annette Houwaart-Nonhof	AA		Sr. strategisch beleidsadviseur accountancy en corporate governance	VNO-NCW MKB-NL

2. Voor- en achternaam

Antwoorden

Annette Houwaart-Nonhof

3. Titel

Antwoorden

AA

4. E-mailadres

Antwoorden

5. Functie

Antwoorden

Sr. strategisch beleidsadviseur accountancy en corporate governance

6. Werkzaam bij

Antwoorden

VNO-NCW MKB-NL

Hoofdstuk 3 (pagina 12-19)

7. Herkent u het DNA (de belangrijkste competenties van de accountant)?

Antwoorden

Ja, maar op een manier zoals je je in een horoscoop kunt herkennen. Het slaat op iedereen die onderzoekend/wetenschappelijk werk doet. Professioneel communicatief, Multidisciplinair samenwerken, Lerend en reflectief vermogen, Leiderschap en verantwoordelijkheid, onderzoekende geest, ethisch handelen, vaktechnische kennis en kunde en professionele oordeelsvorming en besluitvorming passen in heel veel beroepen. Ik mis wat een accountant uniek maakt. Het kunnen controleren. Dat hoort naar mijn idee prominent in het DNA van een accountant. Vaktechnische kennis en kunde zou wat mij betreft moeten worden vervangen in Controle-kennis en kunde. Het maatschappelijk verkeer verwacht van een accountant dat hij/zij kan controleren en van een arts dat die kan genezen. Het is naar mijn idee verstandig om hierop aan te sluiten en de pijlen niet te richten op het aanpassen van de maatschappelijke perceptie. Dat schept onduidelijkheid en dat is niet gewenst voor een beroep dat bestaat vanwege het toevoegen van betrouwbaarheid aan informatie.

8. Zijn de omschreven werkvelden voldoende herken- en herleidbaar?

Antwoorden

Ik mis onderwijs en ondersteuning. Er zijn veel accountants werkzaam bij vaktechnische bureaus, serviceorganisaties en in het onderwijs. Het vraagt specifieke competenties om hierin goed te functioneren en het is ook belangrijk voor het beroep om die groep accountants goed in beeld te hebben qua opleiding en permanente educatie.

Ik mis ook de accountant in toezichhoudende rollen. Dat kan zijn als commissaris of in een audit committee, maar ook accountants bij de AFM en de RvT hebben een belangrijke rol om het beroep kwalitatief naar een hoger niveau te brengen. Het vraagt specifieke competenties om hierin goed te functioneren en het is ook belangrijk voor het beroep om deze groep goed in beeld te hebben qua opleiding en permanente educatie.

Hoofdstuk 4 (pagina 20-25)

9. Heeft u opmerkingen of suggesties bij dit hoofdstuk over de opleiding tot accountant?**Antwoorden**

4.1 "Een startbekwame accountant is voldoende bekwaam een wettelijke controle uit te voeren tot het niveau van OOB", zou moeten worden toegevoegd. De maatschappij verwacht dat een accountant kan controleren. Of dat in de praktijk gebeurt hangt af van de inschatting van de accountant zelf (VGBA) en het kwaliteitsbeheersingssysteem van een accountantskantoor (NVKS). Die basisvaardigheden zijn nodig voor alle werkzaamheden die een accountant uitvoert. Ook voor samenstellen (o.a. materialiteit bepalen bij risicogericht samenstellen), bij fiscale werkzaamheden en bij advisering rond interne beheersing en voor alle mededelingen van een accountant waar het maatschappelijk verkeer betrouwbaarheid aan toekent. Zonder voldoende controle-kennis ontbreekt het hart van het beroep voor de startbekwame accountant. Het is maatschappelijk ook wel zo duidelijk. Eindelijk van de richtingenstrijd af. Een accountant is een accountant die voldoet aan de eisen van de EG-Richtlijn en kan daarnaast allerlei specialisaties hebben. We hebben nu de kans die richtingenstrijd voor eens en altijd te begraven en de maatschappij een in de basis gedegen accountant te geven die aan de verwachtingen en maatschappelijke behoeften aan toegevoegde betrouwbaarheid kan voldoen. Er is zo een tekort aan accountants, dat we het ons eigenlijk niet kunnen veroorloven om de HBO-opgeleide accountants deze kennis en ervaring niet mee te geven. En voor HBO-studenten is het zeker aantrekkelijk en statusverhogend om ook een "echte" accountant te kunnen worden met de HBO-accountancy variant. Praktische problemen met stages en het licht houden van het curriculum zijn prima mogelijk als er goed wordt gekeken welk gereedschap een startbekwame accountant nu echt nodig heeft en wat in specialisaties en PE kan.

4.2.1/4.2.2. Overall kan de term "de opleiding met de oriëntatie Assurance" vervangen worden door "De opleiding tot accountant".

4.2.3 De paragraaf met de drie bullets aanpassen. "Een accountant die de oriëntatie Accountancy MKB heeft gevolgd kan wettelijke controleopdrachten en overige assuranceopdrachten uitvoeren. De bullets kunnen dan weg en vervangen worden door: De accountant met de oriëntatie accountancy mkb:

- voert geen wettelijke controles uit van OOB's;
- schat op basis van de VGBA in welke opdrachten passen binnen zijn/haar kennis- en ervaringsniveau;
- werkt binnen een kantoor met een kwaliteitsbeheersingssysteem dat voldoet aan de NVKS.

De opleiding met de oriëntatie mkb heeft aandacht voor de combinatie ondernemerschap en vakmanschap als accountant en de wisselwerking hiertussen voor de accountant. De opleiding met de oriëntatie mkb geeft voldoende (praktijk)kennis om wettelijke controles van minder complexe organisaties (Less complex entities) uit te voeren en voldoende kennis om het onderscheid te maken wanneer bij een controle een meer gespecialiseerde accountant met de oriëntatie assurance moet worden betrokken."

Hoofdstuk 5 (pagina 26-35)

10. Vindt u dat alle accountants certificeringsbevoegd voor de wettelijke controle moeten worden opgeleid? Wat zijn daarbij uw overwegingen?**Antwoorden**

Ja dat vindt ik:

- 1) De maatschappij verwacht dat een accountant kan controleren. Het is als beroep onverstandig onduidelijkheid te creëren over welke accountant wat mag en kan.
- 2) De EG-richtlijn biedt de mogelijkheid voor een HBO-geschoolde accountant die wettelijke controles mag uitvoeren. Aan de totstandkoming van de certificeringsbevoegde AA lag een unaniem aangenomen motie ten grondslag waarbij de Kamer heeft uitgesproken dat het mkb recht heeft op een volwaardige accountant die wettelijke controles kan uitvoeren. Die maatschappelijke behoefte is sindsdien niet veranderd. Het kan ook als je het lean maakt en er geen nationale kop op zet.
- 3) Momenteel is het grootste deel van de AA's certificeringsbevoegd. De maatschappij rekent op deze basiskwaliteit. ADR en Belastingdienst steunen op deze basiskwaliteit. Het is onverstandig om min of meer ongezien de kwaliteit van de accountants die gespecialiseerd zijn in het mkb te verlagen.
- 4) Het tekort aan accountants in combinatie met de maatschappelijke behoefte aan toegevoegde betrouwbaarheid (AI + meer low trust society + duurzaamheidsrapportages) maakt dat we de luxe niet hebben een grote groep accountants op te leiden die het niveau van het kunnen uitvoeren van een wettelijke controle niet halen. We hebben de HBO-accountants in de toekomst gewoon nodig in alle rollen die er zijn. Er zijn veel accountants werkzaam bij wie een wetenschappelijke opleiding niet had gepast. Zij kozen bewust voor een HBO-opleiding met een focus op het mkb. Zij willen de audit niet in, maar hebben deze auditkennis en -ervaring wel nodig in hun dagelijks functioneren op andere taken.
- 5) Praktische bezwaren in het opleidingsveld zijn oplosbaar zonder de kern van het beroep aan te hoeven tasten. Stages kunnen in overleg met grote kantoren, SRA en Novaa worden geregeld in een "pool" van stageopdrachten. Vakken kunnen worden verlicht of geschrapt als ze niet passen bij wat een pas afgestudeerde accountant nodig heeft en bij wat er van een pas afgestudeerde accountant wordt verwacht. En reken maar dat het een aanzuigende werking heeft als je met een HBO-opleiding een "echte accountant" kunt worden.
- 6) Einde aan een jarenlange stammenstrijd. Een accountant is een accountant, ongeacht zijn/haar specialisatie.

11. Bent u het er mee eens dat er de mogelijkheid is te kiezen voor de opleiding Accountancy, die opleidt tot accountant zonder certificerende bevoegdheid voor de wettelijke controle met een facultatieve aanvullende opleiding Assurance? Wat zijn daarbij uw overwegingen?

Antwoorden

Nee totaal niet. Het moet voor de maatschappij duidelijk zijn dat een accountant altijd voldoet aan het wettelijk verankerde beroep. Anders is het geen accountant maar een adviseur, administrateur of fiscaal dienstverlener o.i.d. Die beroepen zijn er ook en er zijn toegankelijke opleidingen voor en accountants kunnen daar prima mee samenwerken. Maar het zijn geen accountants.

- 1) De maatschappij verwacht dat een accountant kan controleren. Het is als beroep onverstandig onduidelijkheid te creëren over welke accountant wat mag en kan.
- 2) De EG-richtlijn biedt de mogelijkheid voor een HBO-geschoolde accountant die wettelijke controles mag uitvoeren. Aan de totstandkoming van de certificeringsbevoegde AA lag een unaniem aangenomen motie ten grondslag waarbij de Kamer heeft uitgesproken dat het mkb recht heeft op een volwaardige accountant die wettelijke controles kan uitvoeren. Die maatschappelijke behoefte is sindsdien niet veranderd. Het kan ook als je het lean maakt en er geen nationale kop op zet.
- 3) Momenteel is het grootste deel van de AA's certificeringsbevoegd. De maatschappij rekent op deze basiskwaliteit. ADR en Belastingdienst steunen op deze basiskwaliteit. Het is onverstandig om min of meer ongezien de kwaliteit van de accountants die gespecialiseerd zijn in het mkb te verlagen.
- 4) Het tekort aan accountants in combinatie met de maatschappelijke behoefte aan toegevoegde betrouwbaarheid (AI + meer low trust society + duurzaamheidsrapportages) maakt dat we de luxe niet hebben een grote groep accountants op te leiden die het niveau van het kunnen uitvoeren van een wettelijke controle niet halen. We hebben de HBO-accountants in de toekomst gewoon nodig in alle rollen die er zijn. Er zijn veel accountants werkzaam bij wie een wetenschappelijke opleiding niet had gepast. Zij kozen bewust voor een HBO-opleiding met een focus op het mkb. Zij willen de audit niet in, maar hebben deze auditkennis en -ervaring wel nodig in hun dagelijks functioneren op andere taken.
- 5) Praktische bezwaren in het opleidingsveld zijn oplosbaar zonder de kern van het beroep aan te hoeven tasten. Stages kunnen in overleg met grote kantoren, SRA en Novaa worden geregeld in een "pool" van stageopdrachten. Vakken kunnen worden verlicht of geschrapt als ze niet passen bij wat een pas afgestudeerde accountant nodig heeft en bij wat er van een pas afgestudeerde accountant wordt verwacht. En reken maar dat het een aanzuigende werking heeft als je met een HBO-opleiding een "echte accountant" kunt worden.
- 6) Einde aan een jarenlange stammenstrijd. Een accountant is een accountant, ongeacht zijn/haar specialisatie.

12. Vindt u dat de AA zonder certificeringsbevoegdheid voor de juiste positionering een zwaarder profiel moet hebben op het gebied van audit & assurance? Ziet u dat als onderdeel van de Accountancy MKB-studie, als onderdeel van een vervolgstudie Assurance of van beide?

Antwoorden

Ik vind dat de AA zonder certificeringsbevoegdheid moet worden afgeschaft. Bestaande AA's zonder certificeringsbevoegdheid moeten een fatsoenlijke overgangsregeling krijgen om alsnog certificeringsbevoegd te kunnen worden. De vraag is wat ze nu tekort komen. Ze mogen al assurancewerkzaamheden doen en zijn hiervoor opgeleid. Wat is nu echt het verschil met een wettelijke controle?

13. Vindt u het noodzakelijk dat de AA die de oriëntatie Accountancy MKB heeft gevolgd en aansluitend RA wil worden een wetenschappelijke master moet volgen of zou in uw optiek een HBO-Master ook toepasbaar zijn? Wat zijn daarvoor uw overwegingen? Levert een wetenschappelijke master en HBO-master daarbij in uw optiek differentiatie in bevoegdheden en dus in de opleiding op en zo ja, welke? Als u een opleider bent, zou u dan overwegen een HBO-master Assurance aan te bieden?

Antwoorden

Ik vind dat de AA zonder certificeringsbevoegdheid moet worden afgeschaft. Bestaande AA's zonder certificeringsbevoegdheid moeten een fatsoenlijke overgangsregeling krijgen om alsnog certificeringsbevoegd te kunnen worden. De vraag is wat ze nu tekort komen. Ze mogen al assurancewerkzaamheden doen en zijn hiervoor opgeleid. Wat is nu echt het verschil met een wettelijke controle?

We moeten stoppen met een ingewikkeld systeem om AA's uit te sluiten van hun beroep. Een AA is een volwaardige HBO opgeleide accountant die gespecialiseerd is in mkb-organisaties. Een RA is een volwaardig WO-opgeleide accountant die gespecialiseerd is in grote organisaties en OOB-organisaties en rollen in de publieke sector. Iedere accountant is volledig certificeringsbevoegd voor wettelijke controles voor hun eigen segment (mkb / grootbedrijf en publieke sector).

Als accountants willen overstappen van het ene naar het andere specialisme volstaat een post HBO of minor die de tekorten kan aanvullen. De rest is training on the job, aangevuld met PE. De waarborg dat het goed gaat moet niet gevonden worden in de opleiding, maar in de VGBA en de NVKS. Er zijn momenteel geen signalen dat het nu fout gaat en dat certificeringsbevoegde AA's opdrachten aanvaarden die niet bij hen passen.

14. Zijn voor de opleiding Accountancy MKB ten behoeve van de problematieken waarmee het MKB te maken heeft en waarvoor de accountantskantoren dus een adviesoplossing moeten zien te vinden, voor de opleiding Accountancy MKB kennis en vaardigheden op masterniveau vereist of volstaat een opleiding op post HBO-niveau?

Antwoorden

De vraag is niet helemaal duidelijk. Bovenop de HBO-opleiding tot startbekwaam accountant die wettelijke controles kan uitvoeren kan een Post HBO opleiding met het specialisme MKB worden aangeboden. Zaken die hierin aan de orde moeten komen zijn ondernemerschap. De accountant moet zijn/haar eigen ondernemerschap goed kunnen combineren met de maatschappelijke rol als accountant en daar zorgvuldige afwegingen bij kunnen maken. Kennis van het ondernemerschap is ook nodig om het mkb goed te kunnen bedienen met adviezen. Daarbij zou die post HBO opleiding moeten verdiepen op fiscale vakken. Een accountant die zich specialiseert in het mkb moet bijna RB-niveau kunnen halen op fiscaal terrein. Wellicht ook goed om hierop samen te werken met het RB.

15. Is het dan raadzaam de post HBO-opleiding om te bouwen tot een MSc opleiding of verdient het de voorkeur om naast een op overige assurance-opdrachten gerichte post HBO-opleiding een MSc aan te bieden, waarin de vereiste kwalificaties zijn opgenomen?

Antwoorden

Ik zou deze route helemaal niet gaan.

- 1) een HBO opleiding tot het wettelijke verankerde beroep van accountant die kan functioneren in het mkb en daar assurance, aan assurance verwant en wettelijke controles tota an OOB kan uitvoeren.
 - 2) een post HBO om het specifieke specialisme voor het mkb (ondernemerschap, fiscaal e.d.) inhoud te geven
 - 3) een post HBO om te kunnen instromen in het WO en zich te kunnen specialiseren op het grootbedrijf, OOB en publieke sector.
-

16. Accountants met het Accountancy MKB profiel worden opgeleid met een focus op samenstellen, fiscaliteit en advisering. RAs worden opgeleid met een audit & assurance profiel. Vindt u dat RAs aanvullende kwalificaties moeten behalen om in het marktsegment MKB werkzaam te zijn? Zo ja, op welke wijze?

Antwoorden

Deze vraagstelling houdt geen rekening met eerdere vragen en gaat al uit van een bepaalde lijn die ik niet steun. Hier zou moeten staan, als accountants met het Accountancy MKB profiel worden opgeleid.....

HBO opgeleide accountants moeten volwaardig kunnen functioneren in het wettelijk verankerde beroep van accountant en wettelijke controles kunnen uitvoeren voor middelgrote ondernemingen. Zij moeten dus naast samenstellen, fiscaliteit en advisering audit en assurancevaardigheden hebben op dat niveau.

Dat gezegd hebbend denk ik dat het verstandig is om RA's die in het MKB-segment willen gaan werken een opleiding aan te bieden die dit specialisme onderwijst. Mijn ervaring aan de helpdesk heeft wel geleerd dat RA's zich kunnen verkijken op aan assurance verwante producten, fiscaliteit of groeiontwikkelingen/afbouwontwikkelingen van ondernemingen. Ook vraagt het kunnen adviseren van organisaties in het mkb specifieke vaardigheden. Maar dit zou ook een PE-module kunnen zijn. Veel RA's komen uiteindelijk in de mkb-kantoren terecht of krijgen veel MKB-klanten. De vraag is of dat niet HBO-opgeleide AA's hadden moeten zijn. Waarom die wetenschappelijke studie die opleidt voor het grootbedrijf, OOB en de publieke sector, terwijl het gros uiteindelijk terecht komt in het mkb. 99,8% van de bedrijven is een mkb-bedrijf.

17. Heeft u andere suggesties over de positionering van de AA in het MKB?

Antwoorden

Ik ben altijd bereid om hier eens rustig één op één over door te praten. M 06 11 78 56 83

Hoofdstuk 6 (pagina 36-39)

18. Vindt u dat de continue professionele ontwikkeling in voldoende mate is verwerkt in het Beroepsprofiel?

Antwoorden

Ik vind het geen goed idee om drempels op te werpen als accountants gedurende hun loopbaan verschillende rollen opnemen. Ik denk dat een accountant aan de hand van de VGBA en met borging van toetsing, tuchtrecht en aansprakelijkheidsstellingen voldoende gestuurd wordt om de juiste keuzes te maken en geen domme dingen te doen.

Ik zou dat niet via de opleiding of met bureaucratie willen oplossing.

Hoofdstuk 7 (pagina 40-43)

19. Kunt u zich vinden in een accountantsregister dat onderscheid maakt tussen opleidingstitel en beroepstitel naar analogie van het medische beroep?

Antwoorden

Nee. Dit is niet de richting die ik op zou willen. Ik begrijp ook niet waar dat voor nodig zou zijn. Zijn er nu signalen dat er iets misgaat omdat dit onderscheid er niet is? Vertrouwen we accountants niet in hun eigen beoordeling over welke werkzaamheden ze wel of niet kunnen uitvoeren? Waarop is het gebaseerd dat accountants op voorhand moeten worden uitgesloten van werkzaamheden. Het huidige systeem waarbij achteraf via de tuchtrechter wordt ingegrepen is naar mijn mening voldoende.

Wij zijn ook geen medisch beroep. In ons beroep staan geen mensenlevens op het spel als er iets mis gaat. In ons beroep kun je worden aangesproken op financiële schade die je aanricht en dat lijkt me voldoende.

Een groot nadeel is ook dat je de flexibiliteit uit het beroep haalt als je onderscheid gaat maken tussen opleidingstitel en beroepstitel.

20. Kunt u zich vinden in gehanteerde terminologie RA resp. AA als opleidingstitel of heeft een ander voorkeursalternatief?**Antwoorden**

Het gaat niet om RA of AA. Het gaat om het wettelijke beschermde beroep van "accountant". In de markt is een AA een HBO geschoolde accountant voor het mkb en een RA een WO-geschoolde accountant voor het grootbedrijf, OOB en de publieke sector. Het is prima om dat zo te laten. Hoe minder onduidelijkheid bij het publiek hoe beter.

21. Wat is voor u een redelijke termijn voor het vervallen van de specialisaties: 5 jaar zoals in het medisch beroep, of een andere termijn?

Antwoorden

Er is geen redelijke termijn voor het vervallen van specialisaties. Dit moet aan de beoordeling van de accountant zelf worden overgelaten met de VGBA en toetsing/tuchtrecht als borging.

22. Welke specialisaties ziet u voor zich voor de AA?

Antwoorden

Een AA heeft al een specialisme, namelijk met een wettelijk beschermd beroep van accountant opereren in het MKB. AA's zijn generalisten en geen specialisten.

Wel of geen assurance bij duurzaamheidsinformatie zou dan nog een specialisme kunnen zijn voor de komende jaren, tot het opgaat in de reguliere taken en de reguliere opleiding.

23. Bent u van mening dat een RA altijd eerst de financial audit-specialisatie moet hebben behaald voordat een andere specialisatie wordt behaald (huidige situatie) of dat je ook RA kunt worden vanuit een andere specialisatie zonder financial auditor te zijn?

Antwoorden

Ik denk niet dat het mogelijk is om assurance te verlenen bij duurzaamheidsinformatie zonder de gedegen financiële kennis. Die informatie is namelijk enorm verweven en je hebt de ankers uit de financiële administratie nodig om assurance bij duurzaamheidsinformatie te kunnen geven.

Ik zie dus niets in een variant waarin je RA kunt zijn zonder financiële wettelijke controles te kunnen uitvoeren. Ik zou het ook naar de markt erg onduidelijk vinden.

24. Kunt u zich vinden in de randvoorwaarden voor het definiëren van aanvullende specialisaties?**Antwoorden**

Voor de eerste twee punten wel, maar ik vind niet dat de NBA hier toezicht op moet houden. Dit vraagt veel bureaucratie en haalt de flexibiliteit uit het beroep. Dat een accountant moet voldoen aan de VGBA is voldoende waarborg gezien ook het feit dat hij/zij kan worden aangesproken bij de rechter voor financiële schade als het mis gaat en we ook nog toezicht en toetsing hebben ingericht en klachtenregelingen. Een register met specialismen waar de NBA toezicht op houdt is naar mijn mening overbodig.

25. Kunt u maximaal 5 mogelijke specialisaties noemen die u het meest wenselijk acht en kunt u aangeven hoe u tot uw keuze bent gekomen?**Antwoorden**

Due Dilligence --> fraudeexpertise, bedrijfsovernames e.d. is echt een apart vak.

Duurzaamheid --> vanwege de benodigde aantekening in het register

Toezicht & Toetsing --> Deze rollen zijn heel relevant voor beroep en maatschappij. Ik zie hierin ook rollen als commissaris of functies in audit committees. Hier is juridische kennis van belang.

IT --> NOREA erbij is nodig voor het beroep en inhoudelijk is het echt een specialisme.

Vaktechnisch specialist en educatie --> deze rollen zijn relevant voor het beroep en daar moeten specialistische opleidingsmogelijkheden voor zijn waar didactiek en onderwijsvaardigheden worden gedoceerd.

Wel specialismen onderkennen en daar opleidingsmogelijkheden voor bieden, maar geen BIG-achtige registraties of het laten vervallen van een specialisme na verloop van tijd. Laat dat aan het beoordelingsvermogen van de accountant en zijn/haar kantoor over.

26. Als er sprake is van een specialisatie, welke instantie zou dan naar uw mening verantwoordelijk zijn voor de toelatingsvereisten en het houden van toezicht op naleving? NBA, CEA, overheid, andere instanties?

Antwoorden

Ik ben niet voor toelatingsvereisten, wel voor gedegen opleidingen die het specialisme een goede basis geven. De rest moet overgelaten worden aan de accountant zelf. Toezicht en toetsing achteraf is voldoende. Er is mij geen aanleiding bekend van structureel veel brokken die gemaakt zijn door accountants die zich hebben begeven op een specialisme waar ze niet thuishoorden.
